

Wat te doen bij een overlijden

Informatiebrochure aangeboden
door AZ Jan Portaels
in samenwerking met Stad Vilvoorde

AZ JAN PORTAELS
Algemeen Ziekenhuis Vilvoorde

Inhoud

Hoe nu verder	4
Verpleegafdeling	4
Rouwkamer	4
Funerarium	4
Aangifte van overlijden	5
Documenten bij aangifte	5
De uitvaart	7
Kerkelijke uitvaart	7
Vrijzinnige uitvaart	7
Burgerlijke uitvaart	7
Uitvaart in intieme kring	8
Crematie	8
Begraafplaats	8
Rituele wassing voor moslims	8
Administratieve en financiële regelingen	9
Persoonlijke wensen	9
Notaris	9
Erfenis	9
Vrederechter	10
Financiële instelling	10
Werkgever en vakbond	11
Verzekeringen	12
Ziekenfonds	12
Nutsvoorzieningen	13
Rust- en overlevingspensioen	14
Autoverzekering en inschrijving voertuig	14
Kinderbijslag	14
Studietoelagen	14
Tot slot	15
Nuttige coördinaten	15

Een overlijden is altijd een emotionele gebeurtenis. Afscheid nemen van iemand die u kent, een vriend of vriendin, familielid of partner is zeer aangrijpend. Tegelijkertijd moet u onwaarschijnlijk een heleboel administratieve formaliteiten in orde brengen. Het AZ Jan Portaels wil hier enigszins bij helpen.

Aan de hand van deze brochure willen we u wegwijs maken in de formaliteiten die hierbij komen kijken. Beschouw het als een leidraad in moeilijke tijden.

We zijn er ons tegelijkertijd van bewust dat de informatie misschien niet volledig is. De sociaal werkers van het AZ Jan Portaels helpen u dan ook graag verder bij eventuele onduidelijkheden, bijkomende vragen of bekommernissen.

U kan ook met uw vragen terecht bij de bevolkingsdienst van uw gemeente of stad, het OCMW of de begrafenisondernemer.

Voor opvang en steun kan u steeds een beroep doen op de medewerkers van de dienst Levensbeschouwelijke Zorg, de Sociale Dienst of het Palliatief Support Team. U vindt hun contactgegevens achteraan deze brochure.

De medewerkers van het AZ Jan Portaels en de Stad Vilvoorde wensen hun steun en welgemeend medeleven te betonen aan de nabestaanden, vrienden en kennissen van de overledene.

Ter bevordering van het leesgemak wordt in elke brochure de derde persoon enkelvoud mannelijk gebruikt: "hij", ongeacht het geslacht van het onderwerp in de zin.

Hoe nu verder

Temidden van alle emoties rond een overlijden kan het een hulp betekenen aandacht te hebben voor volgende praktische punten.

Verpleegafdeling

Bij een overlijden in het ziekenhuis blijft de overledene nog even op de patiëntenkamer zodat de directe naasten afscheid kunnen nemen. Dit is tevens het beste moment om persoonlijke zaken van de overledene mee naar huis te nemen.

Indien u vragen van medische aard over het overlijden heeft, kan u ten allen tijde de behandelend arts (laten) contacteren.

Rouwkamer

Daarna wordt de overledene naar de rouwkamer van het AZ Jan Portaels gebracht. Waarna verwacht wordt dat u zo snel mogelijk de door u gekozen begrafenisondernemer infomeert. Geef de keuze van begrafenisondernemer door aan het zorgteam van de verpleegafdeling.

De Belgische wetgeving is zeer expliciet wat betreft het vervoeren, bewaren en bejegenen van een stoffelijk overschot. Een begrafenisondernemer is perfect op de hoogte van deze wetten en is dan ook de geschikte persoon om dit alles voor u te organiseren.

In de rouwkamer van het ziekenhuis worden geen begroetingsmomenten georganiseerd.

Funerarium

De begrafenisondernemer moet de overledene binnen de zes à acht uur na het overlijden, uitgezonderd 's nachts, overbrengen naar het eigen uitvaartcentrum. In het funerarium kan dan gelegenheid tot groeten georganiseerd worden.

Indien de overledene niet tijdig kan overgebracht worden naar het funerarium van de begrafenisondernemer is het AZ Jan Portaels genoodzaakt het lichaam over te brengen naar een uitvaartcentrum waarmee het ziekenhuis een samenwerkingsovereenkomst heeft.

Uw begrafenisondernemer kan u bijstaan in praktische zaken zoals het opstellen van de overlijdensbrief, het organiseren van de uitvaartdienst en dergelijke meer.

De kosten voor een uitvaart kunnen snel oplopen. Bespreek vooraf met de begrafenisondernemer de verschillende mogelijkheden en prijzen. Dit geeft u de mogelijkheid een realistische keuze en duidelijke afspraken te maken.

Aangifte van overlijden

De aangifte van een overlijden moet zo snel mogelijk gebeuren bij de dienst Burgerzaken, team Burgerlijke Stand van de gemeente of stad waar het overlijden plaatsvond. Bij een overlijden in het AZ Jan Portaels doet men dus aangifte bij de dienst Burgerzaken van het stadsbestuur van Vilvoorde.

Administratief centrum Mattenkot | T 02 255 45 11
Lange Molensstraat 44, 1800 Vilvoorde

Doorgaans regelt de begrafenisondernemer de aangifte van overlijden en alle administratieve formaliteiten, maar u kan ervoor kiezen de aangifte zelf te doen.

Documenten bij aangifte

Volgende documenten zijn noodzakelijk bij de aangifte van overlijden:

Overlijdensattest - medisch attest IIIC opgemaakt door de arts die het overlijden heeft vastgesteld

Attest van de behandelend arts of arts die het overlijden heeft vastgesteld

Identiteitskaart, trouwboekje en rijbewijs van de overledene. Indien de overledene niet de Belgische nationaliteit bezit, dient ook het paspoort van zijn land voorgelegd te worden.

Indien van toepassing: een formulier 'aanvraag voor crematie', een laatste wilsbeschikking van de overledene, bewijs van oud-strijder uw Identiteitskaart, alsook van de meerderjarige die u vergezelt.

indien van toepassing: parkeerkaart mindervaliden

De ambtenaar Burgerlijke Stand van de gemeente of stad waar de persoon is overleden, maakt een overlijdensakte op, onder meer nodig voor de toestemming tot vervoer en begraving of crematie van de overledene. De overlijdensakte wordt opgesteld in de gemeente of stad waar de persoon overleden is.

Bij aangifte krijgt u meteen de nodige overlijdensattesten mee, bestemd voor de werkgevers van de naaste familieleden (werkverlet), mutualiteit, kinderbijslagfonds, verzekering en leningen, pensioen, ...

De echtgeno(o)t(e) van de overledene kan zich, indien gewenst, bij de dienst Burgerzaken aanbieden voor een aanpassing in het trouwboekje. Dit is echter niet verplicht.

De uitvaart

Een uitvaartplechtigheid of ritueel kadert het overlijden in de levensopvatting of geloofsovertuiging van de overledene en zijn nabestaanden. Afhankelijk van de geloof- of levensovertuiging zijn er meerdere rituelen of plechtigheden mogelijk. U kan hiervoor terecht bij een vertegenwoordiger van de betreffende geloofsovertuiging.

Ook de medewerkers van de dienst Levensbeschouwelijke Zorg van het AZ Jan Portaels kunnen hierbij helpen.

Kerkelijke uitvaart

De nabestaanden of de begrafenisondernemer nemen contact op met de parochiepriester waar de overledene woonde. Met hem regelt men het tijdstip van de begrafenis en concrete afspraken over de eventuele eigen inbreng in de plechtigheid. Ook in een crematorium kan een kleine kerkelijke plechtigheid georganiseerd worden.

Vrijzinnige uitvaart

Voor een vrijzinnige uitvaart kunnen nabestaanden of de begrafenisondernemer het 'Huis van de Mens' contacteren om de afscheidsplichtigheid te regelen en afspraken te maken over persoonlijke inbreng in de ceremonie. De afscheidsplichtigheid kan plaatsvinden in een crematorium, op een begraafplaats of in een funerarium.

[Huis van de Mens](#) | T 02 253 78 54

[Frans Geldersstraat 23-25, 1800 Vilvoorde](#)

U kan ook de moreel consulent van de dienst Levensbeschouwelijke Zorg van het AZ Jan Portaels contacteren.

Burgerlijke uitvaart

Een burgerlijke uitvaart gebeurt meestal in samenspraak met een uitvaartbegeleider in de aula van de begraafplaats of in het crematorium. Ook hiervoor kan u terecht bij de begrafenisondernemer.

Uitvaart in intieme kring

Indien gewenst kan men de begrafenis of crematie in besloten kring laten doorgaan. Voor vrienden en kennissen wordt achteraf soms nog een herdenkingsplechtigheid gehouden.

Crematie

Bij crematie heeft men een vergunning nodig van de ambtenaar van Burgerlijke Stand. Voor het aanvragen van deze vergunning zijn volgende documenten vereist:

- Medisch attest waaruit blijkt dat de dood niet gewelddadig of verdacht is

- Medisch attest verklarende dat de overledene geen pacemaker draagt

- Laatste wilsbeschikking van de overledene waaruit de wens tot crematie blijkt. Bij gebrek hieraan kan een familielid of naaste alsnog de toelating vragen.

De as van de overledene kan bewaard worden in een klassiek graf, een urnenveld, een columbarium of kan uitgestrooid worden op een strooiweide of op zee.

Begraafplaats

Iedere overledene heeft het recht op een gratis begraafplaats in de eigen gemeente of stad. Dit recht geldt voor een periode van minimum tien jaar en wordt bepaald door de stad/gemeente. Daarna betaalt men een concessie.

De Stad Vilvoorde beschikt over een Oosters gericht perk op de begraafplaats van Koningslo.

Rituele wassing voor moslims

Het AZ Jan Portaels beschikt niet over een erkenning om rituele wassingen toe te laten. De rituele wassing bij het overlijden van moslims dient daarom te gebeuren bij een begrafenisondernemer met de nodige infrastructuur.

Administratieve en financiële regelingen

De meest voorkomende regelgeving wordt hier opgelijst. Voor meer gedetailleerde informatie of uitzonderlijke regelgeving kan u zich best wenden tot de vermelde instanties.

De meeste financiële instellingen beschikken over informatiebrochures in het kader van financiële regelingen na een overlijden.

Persoonlijke wensen

De voorkeur van de overledene voor de organisatie van zijn begrafenis of crematie kan vooraf vastgelegd zijn in een testament of een verklaring inzake wijze van teraardebestelling.

Notaris

Het is aangewezen een notaris te consulteren indien de overledene (mogelijk) een testament heeft opgemaakt, bij een huwelijkscontract, bij belangrijke schulden van de overledene en indien het niet duidelijk is of er voldoende bezittingen zijn om deze te vereffenen, maar ook wanneer niet alle erfgenamen gekend zijn.

Bij een grote nalatenschap of wanneer er minderjarige kinderen zijn, helpt de notaris met de nalatenschapaangifte, bestaande uit een opsomming van goederen en schulden van de overledene en als basis dienend voor de berekening van successierechten.

De nalatenschaapaangifte moet binnen vijf maanden na het overlijden worden ingediend bij de Ontvanger der Registratie en Domeinen, Ministerie van Financiën, aan de hand van standaard formulieren.

In verband met successierechten maakte de Vlaamse Gemeenschap een overzichtelijke brochure welke u kan raadplegen via www.vlaanderen.be.

Erfenis

Wanneer men niet zeker weet of er een testament werd opgesteld, kan een notaris via het Centraal Register voor Testamenten nagaan of er een testament geregistreerd is en waar zich dat bevindt. U bent trouwens niet verplicht een erfenis te aanvaarden. Het zou immers kunnen dat de overledene meer schulden dan bezittingen had en dan erft u de schulden.

Als u zeker weet dat een erfenis meer schulden dan inkomsten bevat, kan u ze verwerpen. Hierop staat geen termijn, maar het is aangewezen hiermee niet te lang te wachten, zo niet neemt men aan dat u de erfenis stilzwijgend aanvaardt.

Vrederechter

Voogdij over minderjarige kinderen

De vrederechter bepaalt de voogdij over een minderjarige wanneer de enige of beide ouders overleden zijn. Indien de enige ouder van een minderjarige overlijdt, verwittigt het gemeentebestuur automatisch de vrederechter. Hij zal de overlevende ouder uitnodigen om een familieraad samen te stellen met als doel de minderjarige te beschermen. De overlevende ouder is van rechtswege voogd en blijft de ouderlijke macht uitoefenen.

De regeling van het voogdijschap is een ingewikkelde materie. Meer gedetailleerde informatie kan u opvragen bij de griffie van het vredegerecht.

Financiële instelling

Bij een overlijden blokkeert de financiële instelling alle rekeningen en kluizen op naam van de overledene en de huwelijkspartner. Gegeven volmachten en domicilieringen vervallen. De fiscus wil immers de grootte van het nalatenschap kennen en de financiële instelling moet

kunnen nagaan wie de rechtmatige erfgenamen zijn.

Terugkerende gewone betalingen zoals gas, elektriciteit, ziekenhuisfacturen, huur, ... handelt de bank gewoonlijk verder af. Voor dagelijkse uitgaven kan de bankier een som geld deblokkeren.

Vrijgeven gelden bankrekening

De bank kan een nalatenschap pas vrijgeven nadat een fiscale aangifte gebeurde en van zodra een akte van bekendheid werd opgesteld door een notaris of vrederechter.

Bij het opstellen van de akte moeten twee getuigen aanwezig zijn, die geen familie van de overledene zijn. Volgende documenten zijn vereist:

- Uittreksel uit de overlijdensakte

- Trouwboekje

- Kopieën van het huwelijkscontract, testament, akte van schenking tussen echtgenoten

De notaris kan zich ook baseren op eigen onderzoek. In dit geval spreekt men van een erfrechtverklaring. Ook deze wordt door de financiële instelling aanvaard.

Voor kleine bedragen is er bij vele banken geen akte nodig en volstaat een kopie van het trouwboekje, huwelijkscontract of een erfrechtverklaring van het gemeentebestuur. U informeert zich hierover best bij uw bankinstelling.

Vrijgeven safe

Een safe wordt pas geopend wanneer de bank beschikt over de akte van bekendheid. Het openen gebeurt in aanwezigheid van de langstlevende echtgenoot en erfgenamen. De notaris of bank maakt een inventaris op van de safe-inhoud en stuurt deze door naar het Bestuur van de BTW, Registratie en Domeinen.

Werkgever en vakbond

U brengt de werkgever van de overledene of de dienst voor werkloosheidsuitkeringen op de hoogte van het overlijden. Zij gaan na of de betrokkene recht heeft op eventuele financiële vergoedingen (groepsverzekering, arbeidsongevallenverzekering, begrafenisvergoeding, ...).

Een aantal vakbonden voorziet eveneens een financiële tegemoetkoming in de begrafeniskosten. Indien de overledene bij een vakbond was aangesloten kan u hiernaar informeren.

Verzekeringen

Begrafenis- of ongevallenpolis

Misschien had de overledene een begrafenis- of ongevallenpolis afgesloten. Kijk dit na alvorens een begrafenisondernemer te contacteren.

Levensverzekering

Een levensverzekering garandeert de uitbetaling van een overeengekomen bedrag bij het overlijden van de verzekerde.

Voor uitbetaling met betrekking tot de levensverzekering heeft men het volgende nodig:

- Verzekeringspolis
- Betalingsbewijs van de laatste premie
- Uitreksel uit de overlijdensakte
- Medisch attest met doodsoorzaak

De verzekeringsmaatschappij betaalt dan het kapitaal uit aan de nabestaanden zoals contractueel overeengekomen.

Schuldsaldo verzekering

Indien de overledene een schuldsaldoverzekering had afgesloten vervalt het nog openstaande bedrag van de hypothecaire lening geheel of gedeeltelijk. Uw verzekeringsmaatschappij kan u hierover uitgebreid informeren.

Ziekenfonds

Sommige ziekenfondsen keren een begrafenisvergoeding uit. Voor de aanvraag ervan heeft u volgende documenten nodig:

- Uittreksel uit de overlijdensakte
- Begrafenisfactuur
- Lidnummer van de overledene

Indien het inkomen van de overlevende partner lager ligt dan een bepaald bedrag, heeft deze recht op een verhoogde tussenkomst in de gezondheidszorg (WIGW-statuuat).

Indien u niet in eigen naam verzekerd bent maar via het lidmaatschap van de overledene, dient u zich voortaan onder eigen naam te laten inschrijven bij de mutualiteit.

Nutsvoorzieningen

Aansluitingen van water, gas, elektriciteit, kabeltelevisie, telefoon, ... moeten na een overlijden worden opgezegd of van eigenaar gewijzigd.

Rust- en overlevingspensioen

De overlevende echtgenoot, zowel man als vrouw, kan onder bepaalde voorwaarden een overlevingspensioen aanvragen uit hoofde van de activiteit van de overleden echtgenoot. De voorwaarden waar u aan moet voldoen zijn:

Minstens 45 jaar zijn, behalve indien u een kind ten laste heeft of minimum 66% blijvend arbeidsongeschikt bent .

Minstens een jaar gehuwd geweest zijn.

Indien u niet aan deze voorwaarden voldoet, kan u een tijdelijk overlevingspensioen aangevragen.

De aanvraag tot rust- of overlevingspensioen wordt bij voorkeur ingediend bij het gemeentebestuur van uw hoofdverblijfplaats. Zij lichten dan op hun beurt de Rijksdienst voor Pensioenen in omtrent het overlijden.

U kan de aanvraag ook rechtstreeks indienen bij de centrale zetel van de Rijksdienst voor Pensioenen.

Personen die niet in de mogelijkheid verkeren zelf de aanvraag in te dienen, mogen zich laten vertegenwoordigen door een meerderjarige met een volmacht.

Pensioenachterstallen

Pensioenachterstallen van de maand van het overlijden worden uitgekeerd aan de overlevende echtgenoot. Ook de achterstallen van de maand vóór het overlijden worden uitbetaald aan de overlevende echtgenoot, of in voorkomend geval aan:

De kinderen met wie de overledene samenwoonde op het moment van overlijden.

De persoon met wie de overledene samenwoonde op het ogenblik van overlijden.

Diegene die de ziekenhuiskosten en/of begrafeniskosten betaalde.

De aanvraag hiertoe verstuurt u, binnen zes maanden, naar de Rijksdienst voor Pensioenen.

Autoverzekering en inschrijving voertuig

De nummerplaat van het voertuig van de overledene moet geschrapt of overgedragen worden op iemand anders zijn naam. Wanneer u de beslissing genomen heeft niet langer gebruik te maken van het voertuig, doet u dit best zo snel mogelijk aangezien verkeersbelasting blijft aangerekend worden zolang de nummerplaat niet geschrapt is. U kan de officiële kentekenplaat (met stempel achterop) terugbezorgen door de nummerplaat per post op te sturen naar de Dienst Inschrijvingen Voertuigen.

Kinderbijslag

Indien een van de ouders overleden is, betaalt het Kinderbijslagfonds een wezenbijslag. Breng hiervoor de Rijksdienst voor Kinderbijslag op de hoogte van het overlijden. Meer informatie over de kinderbijslag krijgt u bij de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers.

Studietoelagen

Na een overlijden daalt het gezinsinkomen meestal. Hierdoor komt u misschien in aanmerking voor een studiebeurs voor studerende kinderen. Voor studietoelagen is er een aparte regeling in het geval van een plotse wijziging in de gezinstoestand. U kan zich hierover informeren bij de Dienst Studietoelagen of in de school van uw kinderen

Tot slot

Bij eventueel bijkomende vragen kan u steeds terecht bij de sociaal werkers en de medewerkers van de dienst Levensbeschouwelijke Zorg. U kan het zorgteam van de verpleegafdeling vragen u met hen in contact te brengen of hen rechtstreeks contacteren.

Ondanks dat deze folder niet alle details kan bevatten van de opgesomde regelingen, hopen we toch dat deze informatie u enigszins kan helpen bij de organisatie van een aantal praktische zaken.

De medewerkers van het AZ Jan Portaels en de Stad Vilvoorde wensen hun steun en oprecht medeleven te betuigen bij uw verlies.

Nuttige coördinaten

Onthaal	T 02 254 64 00
Sociale dienst	T 02 257 54 66
Palliatief Support Team	T 02 257 58 37
Levensbeschouwelijke Zorg	T 02 257 55 90
Stad Vilvoorde	T 02 255 45 11

Publicatiedatum : 17/5/2022

Algemeen Ziekenhuis Jan Portaels

Gendarmeriestraat 65 | B-1800 Vilvoorde | T 02 254 64 00 | F 02 257 50 50
info@azjanportaels.be | www.azjanportaels.be

AZ JAN PORTAELS
Algemeen Ziekenhuis Vilvoorde